

TANULÓK ÉS PEDAGÓGUSOK VÉLEMÉNYE AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI TUDOMÁNYOS VÁSÁRRÓL

HÉREGINÉ NAGY MÁRTA – KOROM ERZSÉBET – FÜZ NÓRA – BACSA ÉVA

Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola

mheregi@gmail.com

Szegedi Tudományegyetem BTK Neveléstudományi Intézet, Magyar Tudományos Akadémia –
Szegedi Tudományegyetem Természettudomány Tanítása Kutatócsoport

korom@edpsy.u-szeged.hu

Szegedi Tudományegyetem Oktatásméltet Tanszék, Magyar Tudományos Akadémia – Szegedi
Tudományegyetem Természettudomány Tanítása Kutatócsoport

fuz.nora@edu.u-szeged.hu

Kiss Bálint Református Általános Iskola, Szentes

evabacsa2010@gmail.com

Kulcsszavak: általános iskola, tanórán kívüli tanulás, aktív tanulás, tudományos vásár, kérdőíves vizsgálat

A hazai oktatásban is kezd teret hódítani a tapasztalati úton, a tevékenykedtetésen át történő tanulás nemcsak a tanórákon, hanem a tanórán kívüli foglalkozásokon is (Füz, 2017). Az aktív tanulás alapja a társakkal való tanulás, az önszabályozás, illetve a realisztikus feladatok, hétköznapi témák alkalmazása (Nyíriné, 2010). A tanulói aktivitást elősegítő módszerek (pl. projekt-, kutatás-, problémaalapú tanulás) elemei ötvözödnék az iskolai tudományos vásárokon, ahol a tanulói projektek, kutatások hozzájárulnak a kutatási készségek fejlesztéséhez, a tanulási motiváció növeléséhez (Smith, 2013). Az iskolai tudományos vásárba bevonható a tanulók széles köre, de alkalmazható a tehetséggondozás egyik formájaként is (Abernathy – Vineyard, 2001). A tudományos vásárnak gazdag nemzetközi szakirodalma van, hazánkban azonban kevésbé ismert. Kutatásunkban ezért egy olyan hazai általános iskola jó gyakorlatáról gyűjtöttünk empirikus adatokat, ahol már évek óta alkalmazzák a tanórán kívüli tanulásnak ezt a formáját Tudásvásár néven. Kérdőíves vizsgálatlaltal és az intézményvezető-helyettessel készített félig strukturált interjúval tártuk fel a Tudásvásáron részt vevő 4-8. évfolyamos tanulók (N=219, közülük N_{kutató}=30, N_{néző}=189) és tanáraik (N=17) megítélését az iskola jó gyakorlatával kapcsolatban, valamint egy online teszttel vizsgáltuk a program hatását a diákok kutatási készségeire. Az előadás a kérdőíves vizsgálat bemutatására fókuszál, melynek adatfelvétele 2019 februárjában zajlott; tanulók esetében online, az eDia platformon keresztül, a tanároknál papír alapon. A tanulói kérdőív részei: (1) az előző évi érdemjegyek, a tantárgyak iránti és az előző évi Tudásvásár iránti attitűdök (öt fokú Likert-skála); (2) a Tudásvásárról alkotott tanulói vélemények (nyílt kérdések); (3) a rendezvény tanulókra gyakorolt hatása (négy fokú Likert-skála); (4) a rendezvény általános megítélése (négy fokú Likert-skála). A 4. egységet a tanárok kérdőíve is tartalmazta. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a Tudásvásár formájában megvalósuló aktív, tanórán kívüli tanulás megítélése mind a pedagógusok, mind a diákok részéről igen pozitív. A Tudásvásár hatásaként a tanárok a kognitív tényezőket tartják fontosabbnak. Úgy vélik, hogy ez a fajta tanulás elmélyíti az iskolában elsajátított tudást (M=3,65), fejleszti a tanulási (M=3,94), a kommunikációs képességet (M=3,94) és az új ismeretek szerzését (M=4,0). A tanulók (kutatók és nézők egyaránt) viszont a szociális tényezők vonatkozásában értékelik pozitívabban (közösségi élmény: M_{kutató}=3,48; M_{néző}=3,15; társakkal való együttműködés: M_{kutató}=3,43, M_{néző}=3,02), de a kognitív tényezőket is fontosnak tartják. A rendezvény hatását jelzi, hogy a következő évi vásárra kutatóknak jelentkező tanulók száma közel háromszorosára nő. Vizsgálatunk hozzájárul e tanulási forma jellemzőinek, hatásainak felderítéséhez és a tapasztalatok közreadása révén a tudományos vásárok hazai elterjesztéséhez.

A kutatást a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja támogatta.